

3. Закон України “Про засади державної регіональної політики” №156-19 від 05.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/156-19>
4. Кравченко В. І. Місцеві фінанси України : навч. посіб. / В. І. Кравченко. – К. : Т-во „Знання”, КОО, 1999. – 487 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
5. Пасічник Ю. В. Бюджетний потенціал економічного зростання в Україні : монограф. / Ю. В. Пасічник. – Донецьк : ТОВ „Юго-Восток, Лтд”, 2005. – 642 с.
6. Савчук С. В. Теоретичні основи формування бюджетної політики на місцевому рівні як основи бюджетного планування / С. В. Савчук // Методологічні проблеми фінансової теорії та практики в умовах економічної нестабільності : зб. матеріалів наук. конф. проф.-викл. складу / відп. за вип. О. П. Кириленко. – Тернопіль : ТНЕУ, 2010. – С. 149 – 153.
7. Тулай О. І. Державні фінанси і сталий людський розвиток: концептуальні доміанти та діалектична єдність : моногр. / Оксана Тулай. – Тернопіль : ТНЕУ, 2016. – 416 с.
8. Фінансово-монетарні важелі економічного розвитку : у 3 т. / за ред. чл.-кор. НАН України А. І. Даниленка. – К. : Фелікс, 2008. Т. 1: Фінансова політика та податково-бюджетні важелі її реалізації. – 2008. – 468 с.
9. Формування і функціонування бюджетної системи України : монограф. / [С. О. Булгакова, О. Т. Колодій, Л. В. Єрмоленко та ін.] ; за заг. ред. А. А. Мазаракі. – К. : Книга, 2003. – 344 с.
10. Чечетов М. В. Бюджетний менеджмент : навч. посіб. : в 2 ч. / М. В. Чечетов, Н. Ф. Чечетова, А. Ю. Бережна. – Харків : ІНЖЕК, 2004. Ч. 1. – 2004. – 560 с.

Королюк Сергій
старший державний ревізор-інспектор
відділу адміністрування ПДВ та контролю
за відшкодуванням ПДВ території обслуговування
Тернопільської ОДПІ управління податків і зборів
ГУ ДФС у Тернопільській області

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРАКТИКА ТА ПРОБЛЕМАТИКА

Податок на додану вартість - один з основних податків не лише в Україні, а і в світовій практиці, у нас він з’явився у 1992 році. Це непрямий податок, який входить в ціну товарів (робіт, послуг) та сплачується покупцем, але його перерахування до державного бюджету та облік здійснює продавець. Продавець чи виробник виконує функцію податкового агента. Тобто, податковий агент, ПДВ, що сплачується при

купівлі, самостійно покриває з того ПДВ, що отримав при продажу понад ціну свого товару. І тільки надлишок, який отримано під покупця при продажу, перераховується в державний бюджет. А сам податок в врешті-решт сплачується з кишені звичайного споживача незалежно від того, коли і в яку країну постачається кінцевий товар або послуга.

ПДВ є не лише важливою складовою надходжень до державного бюджету, але і важелем стимулювання експорту, оскільки при експорті застосовується нульова ставка податку, що призводить відповідно до відшкодування ПДВ за підсумками діяльності експортерів. В Україні на сьогоднішній день ставки податку встановлені від бази оподаткування в таких розмірах: 20%, 0% і 7%. Крім того, розрізняють операції, звільнені від оподаткування та операції, що не є об'єктом оподаткування. Законодавчо регламентується справляння ПДВ Податковим кодексом України.

Через свою вагомість, складність адміністрування, та як наслідок корупційність, ПДВ викликає багато нарікань. В умовах українських євроінтеграційних прагнень, незважаючи а його «проблемність» в Україні, альтернатив цьому податку немає, оскільки справляння ПДВ є обов'язковою вимогою для всіх країн-членів Євросоюзу з 1967 року. ПДВ використовується більш як в 140 країнах світу, та немає цього податку у США, тому що він заважав би внутрішній торгівлі та у дрібних країнах, які нічого не виробляють та країнах багатих на природні ресурсні.

ПДВ «молодий» податок в Україні, який постійно модернізується. І тепер багато країн світу знаходяться в процесі реформування ПДВ. Серед популярних цілей реформ є спрощення адміністрування та сплати ПДВ, ухилення від сплати ПДВ, встановлення нижчих ставок ПДВ тощо.

Не так давно в Україні введено електронне адміністрування ПДВ. Система електронного адміністрування забезпечує автоматичний облік у розрізі платників податку. Порядок електронного адміністрування встановлюється Кабінетом Міністрів України. Платникам податку автоматично відкриваються рахунки в системі електронного адміністрування, розрахунки з бюджетом здійснюються з цих рахунків у системі електронного адміністрування крім окремих випадків передбачених ПКУ.

Доволі складний механізм електронного адміністрування ПДВ спричиняє виникнення різноманітних проблем як у платників податків, так і у працівників ДФС України. Детальна ідентифікація товарів/послуг за допомогою кодів УКТЗЕД для товарів та кодів ДКПП для послуг має як позитивні аспекти в адмініструванні ПДВ, так і громіздкість інформативних потоків з помилками та дією людського фактору.

Так, згідно Наказу МФУ від 13.06.2017 р. №567 «Про затвердження Критеріїв оцінки ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації

податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних та Вичерпного переліку документів, достатніх для прийняття рішення про реєстрацію податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних» органами ДФС України проводиться оцінка ступеня ризиків, достатніх для зупинення реєстрації податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, шляхом проведення постійного автоматизованого моніторингу відповідності податкових накладних / розрахунків коригування цим Критеріям.

Моніторинг здійснюється ДФС на підставі аналізу даних звітних показників платника податку, наявної податкової інформації, а також інформації, поданої платником податку за формою згідно з додатком до цих Критеріїв, яка відображає специфіку господарської діяльності платника податку окремо за кожним видом економічної діяльності, якщо така інформація врахована комісією Державної фіскальної служби України, яка приймає рішення про реєстрацію податкової накладної / розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних або відмову в такій реєстрації.

Не вдаючись у законодавчі аспекти визначення Критеріїв оцінки ступеня ризиків реєстрації податкових накладних та її зупинення, потрібно наголосити на технічних проблемах з якими стикаються платники податків. Так під блокування податкових накладних найчастіше потрапляють виробники та надавачі послуг (будівництво, транспортні перевезення вантажів), оскільки придбання у цих суб'єктів господарювання здійснюється по кодах УКТЗЕД відмінних від тих, по яких реалізують готову продукцію або надану послугу. Проблеми виникають також у термінах прийняття рішень Комісії про розблокування та відмову у розблокуванні податкових накладних, фактичному розблокуванні навіть після повідомлення про це. Розгляду Комісії про розблокування підлягають податкові накладні протягом 3 днів на рівні ДФС в областях та 5 днів в ДФС України.

Особливістю призупинених та заблокованих податкових накладних є те, що до податкового кредиту ПДВ з них не включається до моменту їх розблокування, що призводить до збільшення позитивного значення з ПДВ в загальному по Україні.

В бюджет України на 2017 р. закладено у статтю доходів:

– ПДВ з вироблених в Україні товарів, робіт, послуг з урахуванням бюджетного відшкодування 80,34 млрд. грн., що на 18,88 млрд. грн. або 23,5% більше ніж у 2016 р.;

– ПДВ з ввезених в Україну товарів 212,76 млрд. грн., що на 41,56 млрд. грн. або 19,53% більше ніж у 2016 р.

В загальному по Україні станом на 31.08.2017 р. поступило в державний бюджет ПДВ у сумі 302,866 млрд. грн., а відшкодовано на вказану дату 68,230 млрд. грн.

Костюк Іван
ст. гр. ФМ-21
Тернопільський національний економічний університет
Costyk11@mail.ru
Науковий керівник – к.е.н., доцент Булавинець В.М.

ЕФЕКТИВНІСТЬ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ ПОДАТКОВИХ ОРГАНІВ В УКРАЇНІ

Побудова економічної моделі ринкового типу вимагає формування в державі ефективної системи оподаткування. До головних чинників ефективності оподаткування світовий досвід, насамперед, відносить раціональність побудови податкової системи та рівень організації роботи податкової служби.

В умовах проблематичності наповнення доходної частини бюджету особливо гостро постає питання повноти і своєчасності мобілізації фінансових ресурсів до централізованих фондів держави. Зважаючи на те, що доходна частина бюджету майже на 70% поповнюється за рахунок податкових надходжень, то провідна роль у вирішенні даної проблеми відводиться саме податковій службі. Її головне завдання полягає у здійсненні контролю за дотриманням вимог податкового законодавства, правильністю нарахування, повнотою і своєчасністю сплати податків, зборів та обов'язкових платежів.

Чинне українське законодавство чітко визначає основні напрями контрольної роботи податкових органів, що зумовило певний рівень відпрацьованості та методичної забезпеченості обліку платників податку, організації та проведення податкових перевірок і заходів щодо скорочення недоїмки по податкових платежах [1, с. 25]. Як показує практика, не завжди досконала нормативно-правова база є запорукою стабільності податкової системи держави. Саме якісна робота податкової служби створює умови для розвитку підприємницької діяльності в Україні. Від можливостей виконувати контрольну функцію податкових органів залежить наповнення державної скарбниці, що є достатньо важкою і тим більш важливою державною задачею. Ефективність вирішення цього завдання, а саме наповнення дохідної частини бюджетів різних рівнів